

I DRUSTVENO GIBANJE. V Sv. Andražu pri Velenju pokazuje krajevna organizacija KZ. že nekaj več življenja nego v prejšnjem letu. Pač se pa še ni prebudilo iz zimskega spanja tatoliste izobraževalno društvo. Upamo, da se kmalu zdravi g. predsednik ter nam skliče že toliko pričakovani občni zbor. Na delo — za naš svet!

I MILIJONSKA TATVINA — od krita po dveh letih. Na železniški postaji v Indiji blizu Zemuna so bili leta 1919 oropani trije vagoni, naloženi z raznim blagom, ki je bilo vredno 1.500.000 dinarjev. Vsaka sled za umoviči je izgnila. Pred kratkim je pa po naključju slišal zemunski policijski komisar, ko je neki železničar ponudil nekemu trgovcu razno blago, da isto kupi. Policijski komisar je šel domov, se preoblekel kot kak trgovec in odšel v trgovino. V trgovini se je ponudil železničarju, da kupi blago. Spreobledenega policijskega komisarja je železničar odvedel na svoj dom, kjer je našel večje množine v Indiji ukradenega blaga. Policijski komisar, preoblečen kot trgovec je nato rekel železničarju, da mu je taka količina velika promajna in bi rad kupil še več blaga. Železničar je nato komisarja odvedel v stanovanje drugega železničarja, kjer je bilo zopet mnogo ukradenega blaga nakupčenega. A ker je komisar želez kupiti še večje množine blaga, sta ga železničarja od poljala v bližnjo vas med kmete, kjer so bile ogromne zaloge ukradenega blaga. Komisar se je pogodil za ceno tor rekel, da gre na dom po denar. Denarja pa ni prinesel, ampak je prišel v spremstvu preoblečenih orožnikov. Sklopil so skupaj vse kmete v eno hišo, češ, da jim tamkaj odstejejo denar. Ko so bili vsi skupaj in z veseljem čakali na denar, se je policijski komisar dal spoznati in orožniki so vse odvedli v zapor v Zemun, tjar čakajo na zaslužen plačilo.

I BOJI NA IRSKEM. Dne 23. februarja t. l. je prišlo v bližini Mao-roma, grofina Cork do pravega bitke med 300 upornimi Irči in med 70 angleškimi policisti. Bitka je trajala šest ur. Na strani policistov so bile ustreljene tri osebe, več oseb je pa bilo ranjenih. Končno so se morali policisti umakniti in je bilo proti Irčanom upornikov, ki so se zabarikadirali, poslano vojaštvo.

I KAKO JE v boljševiški Rusiji? Rumunski socialistični vodja, ki je potoval po Rusiji, popisuje boljševiške razmere v tej državi. Glavno mesto Rusije Petrograd je kot mrtvo. Tovarna, delavnice in delavske hiše stoje prazne, brez vrat in oken. Na trgu prodajajo bel kruh po 1500—200 rubljev i hlebec. Mesčani prodajajo zadnje oblake, da se prehranijo. Oblike tako zelo primanjkuje, da stane prav navadna zimska suknja pol milijona rubljev. Vozniki zahtevajo za kratke vožnje po 3000, za daljše pa 25.000 rubljev. Oderuštvo strašno cvete. V mestu Moskvi ni videl ta socialističen poročevalec niti ednega smehljajočega delavskega obraza.

I GROZEN POTRES NA KITAJSKEM. Na severnem Kitajskem v ozemlju reke Huangho so imeli dne 26. februarja t. l. grozen potres. Vsi ozemlje v obsegu 50.000 štirinastih kilometrov je opustošeno. Polovica poslopij na tem ozemlju je porušena. Na tisoče prebivalcev je ubitih in na stotine oseb je padlo v razpokline in žrela, ki so nastala vsled potresa. Ta potres je menda najgroznejši, ki je kdaj zadel Kitajsko.

I NA GOSTIJI Franca Bezjak v Samozanih in Jožeta Sešerko v Mezgovcih so se nabralo za naše marjanske Orla 437 K. Ceravno naš Orel obstoja komaj dva mesca, vendar so se starši, kakor tudi gostje teh mladih novoporočencev prvi spomnili naše komaj ustanovljene organizacije. Izrekamo lepo zahvalo!

Gospodarstvo.

Kako odmerjajo v Sloveniji osebno-dohodninski davek?

Postanec dr. Hohnfies je 28. februarja na finančnega ministra K. Kumana stavljal to interpelacijo:

Iz Stajerske in tudi iz drugih krajev Slovenije prihajajo številne pritožbe v zadevi osebno-dohodninskega

davka in zlasti o tem, da davčne oblasti odmerjajo ta davek zdaj popolnoma krivično, ker jamejo kot davka-prosto podlago eksistenčni minimum neizpremenjen po starem avstrijskem zakonu, namreč tudi sedaj 1600 K.

Ni treba poudarjati, da numeričen desetkratni dohodek dandanes pri nobenem stanu ne odgovarja imenovani predvojni davkaprosti svoti. Bilo bi torej gospodarsko potrebno in socialno pravično, ako bi se splošno znano dejstvo pri odmerjanju osebno-dohodninskega davka upoštevalo, ter bi takšno postopanje odgovarjalo duhu zakona.

Povdariti pa moram svoje veliko začudenje nad gori označenem postopanjem davčnih oblasti ter v imenu naše stranke zoper tako odmerjenje davka vložiti najostrejši protest.

Nerazumljivo mi je, kako morajo davčne oblasti tako postopati. Saj je vendar vlada sama v zakonu o budžetu za leto 1920—21 prvotno predlagala 3200 K kot eksistenčni minimum. V budžetnem odboru je Jugoslovanski klub zahteval 10.000 K kot eksistenčni minimum, potem pa je bil v tem odboru v soglasju z zastopnikom vlade sprejet kompromisni predlog, ki je določil 7200 K kot davka-prosti eksistenčni minimum. Nato je pokojni finančni minister K. Stojanovič samovoljno in brez odobrenja začasnega narodnega predstavništva in njegovega finančnega odbora določil 4800 K kot neobdavečljiv minimum.

Vprašam torej g. finančnega ministra:

1. Ali se hoče takoj poučiti o tem krivičnem slučaju nezastopane odiranja naših kmetov, obrtnikov in delavcev?
2. Ali je voljan kot davkaprosti minimum priznati vsaj svoto 7200 K, ki edina ima zakonito podlago v sklepu finančnega odbora, ter o tem nemudoma dati navodila finančni delegaciji v Ljubljani?
3. Ali hoče odpraviti krivico, katere se dela slovenskim davkoplačevalcem, ki edini nosijo vso strašno težo mehaničnega umevanja zakona o osebni dohodnini, ker pokrajine nekdanje kraljevine Srbije tega davka sploh ne poznajo, v krajih, osvobojenih izpod Madžarov, pa velja oprostitvev do 10.000 K?

Kmetija, pozor na zavarovanje proti požaru!

Grška vzajemna zavarovalnica (Wechselseitige), Feniks in Franco-Hungrois so odstopile vsa zavarovanja v naši državi neki beograjski zavarovalnici "Jugoslaviji." Vse tiste, ki so bili dozdaj zavarovani pri zgoraj omenjenih zavarovalnicah, opozarjamo, da zdaj lahko prosto pristopijo k katerikoli drugi zavarovalnici. Nikakor niso obvezani, da bi morali pristopiti k "Jugoslaviji." Svefujemo torej vsem, ki so bili dozdaj pri zgoraj imenovanih zavarovalnicah zavarovani, da se takoj odločijo za kako domačo zavarovalnico in se pri nji oglašijo, da jih sprejme, da ne bodo imeli nezavarovanih poslopij. Mi jim priporočamo Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, ki ima svoja zastopstva v Mariboru in v Celju. To je domače podjetje. Opozarjamo še, da če pridete plačevati zavarovalnino k Grški vzajemni zavarovalnici, k Feniksu ali k Franco-Hungrois, vam tam takoj ponudijo v podpis neko pismo, ne da bi vam povedali, kaj podpisate. Ako podpisate fisto pismo, potem ste se zavezali, da pristopite k "Jugoslaviji" in sicer za 10 let. Mi "Jugoslavije" ne poznamo, ker se dozdaj še ni pokazala, ali v slučaju nesreče pogorelec dela težave ali ne. Zato naj posamezniki se vežejo za 10 let. Boljše je, da se dobro premislijo in povdarijo, predno zavarujejo v tem slučaju samo za eno leto, da po preteku enega leta zopet lahko odstopijo, ako se jim tam ne dopade. Se enkrat pa povdarimo, da je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani domača, slovenska, nežidovsko podjetje, ki pogorelcem v slučaju nesreče ne dela sitnosti, ampak pošteno izplača zavarovalno svoto. Zberite se torej vsi okrog domačega podjetja!

g KMETJE! zvišajte zavarovalnino za poslopja. V zadnjem času se opaža pri raznih požarih, da imajo kmetije poslopja navadno še tako nizko zavarovana, kakor pred vojno.

Nekatere hiše in gospodarska poslopja so še zdaj zavarovana za 1000 do 2000 K. To je skrajno neprevidno. Za 1000 K zdaj sploh nič ne dobiš. Ako hočeš postaviti kmetijsko hišo in gospodarsko poslopje in moraš vse kupiti, ti niti 100.000 K ne zadostuje. V vašo korist vas opozarjamo, da zavarovalnino zvišate, da si v slučaju nesreče zopet lahko pozidate svoje domove.

I GOSPODINJSKI TECAJ v Ptuj. V Ptuj se vrši od 15. marca do 30. aprila šesttedenski gospodinjski tečaj. Učenke iz ptujkega okraja ki hodijo lahko domov prenočevati, naj se nemudoma javijo. Pouk je brezplačen, hrano dobivajo učenke v tečaju. Prijave sprejemata gg. vinarski inštruktor Županc v Ptuj Narodni dom ter tajnik okrajnega zastopa, Ljud. Sagan v Ptuj. Kmetovalci pošljite svoje hčerke v gospodinjski tečaj, da se bodo priučile dobrega gospodinjstva!

I TRŽNO POROČILO iz Maribora. Sobotni mariborski trg je bil izvanredno živahen. Kupec je bilo zelo veliko. Speharjev malo manj kakor pred tednom. Okoli poldneva je bil večinoma ves špeh in meso prodano. Cena špehu 44—50 K. Cena govejemu mesu je poskočila kar na 25—27 K 1 kg. Cena krompirju, ki ga je bilo zelo mnogo, je padla od 17 na 10 K me-rica, ali 1 kg od 2,20 K na 1 do 1,50 K. Padla je tudi cena jajcam pri 1 komadu za 50 v in sicer so prodajali 1 komad po 1,60 do 3 K. Drugo blago je ostalo večinoma pri starih cenah.

I SEJMSKO POROČILO. Na svinjski sejem dne 25. februarja 1921 so je prignalo 123 sčelnarjev. Cena je bila za plemene in pol pitane svinje za kilogram žive teže od 26 do 30 K. Šest do osem tednov stari prešiči so se prodajali komad po 300 do 400 kron. Kupčija je bila živahna in so se mlade svinje večinoma razprodale.

I TRŽNO POROČILO iz Celja. Trg je bil dne 26. februarja precej dobro obiskan. Kmetje so prinesli veliko množino zelja, repe in špinat na trg. Cene se niso od zadnje sobote nič spremenile. Les ima sledeče cene, ki pa niso stalne: Rezan mehki les mešan 1 kubik meter 11.000 K se kupuje. Tesan mehki les mehki kubik 700 K se prodaja, kupuje se pa po 500 do 600 K.

I VINSKE CENE. V Mariboru stane liter starega vina 32—40 K, novega 28—36 K, na Čehoslovaski stane hektoliter vina 1000—1200 čehoslovaskih kron. V Avstriji 6000—6500 avstrijskih kron, na Madžarskem 2500 do 3000 madžarskih kron in v Italiji 230—250 lir.

I ZITNE CENE. V Somboru stane meterski stot pšenice 970—980 K, koruze 360—370 K, oves 330—340 K. V Zemunu plačujejo pšenico meterski stot po 980—1000 K, oves 340—345 K. V Budimpešti stane k'ogram koruze 12 K 50 v, oves 15 K in kilogram belega ližola 13—14 K. V Parizu stane 100 kilogramov pšenice 90—100 frankov, ječmena 85—89 frankov in ovesa 50—54 frankov.

I IZVOZ OVSA. Vlada je dovolila izvoz 8000 vagonov ovsa pod sledečimi pogoji: Izvoznik mora vojnemu ministertvu pojasniti količino ovsa, ki jo namerava izvoziti. Od te množine si pridrži vojno ministertvo 10% za lastno potrebo. Mesto oddaje te količine ovsa določa vojno ministertvo. Izvoznik dobi za 100 kg ovsa 72 dinarjev. O oddaji dobi izvoznik od vojnega ministertva certifikat kot potrdilo za carinske oblasti. Na podlagi tega potrdila odpremi carinska oblast oves proti plačilu 10 dinarjev izvozne carine za 100 kg, dalje proti plačilu prometnega davka in zavarovalne valute.

I CENE ZA ZELEZO padajo. V Nemčiji in v Angliji se opažuje splošno padanje cen za železo. Znižanje cen je povzročila obilna produkcija te rude.

I SADENJE TOBAKA v Sloveniji. Dosedaj se je priglasilo iz 29 občin v Sloveniji 160 sadivcev tobaka z 250.000 sadikami, kar odgovarja 20 o-ralom zemlje. Največ sadivcev se je priglasilo iz Stajerske. Vsak nasad tobaka, ki ne bo prijavljen, se bo uničil in lastnika bo zadela visoka kazen. To velja tudi za najmanjše število sadik. Tobadni nasadi se bodo zavarovali zoper nastalo škodo po toči. Izbran je že večak za tobakno sadenje ki bo nastopil svojo službo v Ptuj.

Njegova glavna naloga bo, da bo sadi-vice tobaka poučeval na licu mesta.

I HMELJ. Na hmeljskem trgu v Zalcu se opaža dviganje cen za hmelj ki znašajo 2500 do 2600 čehoslovaskih kron za 50 kilogramov. Tudi tujega hmelja se je nekaj bal poprodalo oz. kupilo in so znašale cene 1700 do 1800 čehoslovaskih kron za 50 kilogramov. V čehoslovaski republiki se je leta 1920 pridelalo 120.000 stotov hmelja, stot po 50 kilogramov.

I DRAGINJA NA DUNJU. Na Dunaju stane liter mleka 20—21 kron, kilogram govejega mesa 240 kron, svinjetine 280 kron, telečjega mesa 230 kron in konjskega mesa 140 kron, kilogram perutnine od 235—350 kron.

I VREDNOST DENARJA. Ameriški dolar stane 145—146 naših kron, za 100 avstrijskih kron plačaš 21—24 naših kron, je torej vrednost avstrijske krone zopet nekoliko padla. Za 100 nemških mark se plača 233—238 jugoslovanskih kron, in za 100 laških lir plačaš 533—539 kron v našem denarju.

Dopisi.

DOGOŠE pri Mariboru. V prošlavo ponesrečenega shoda demokratov in samostojnih "pri brodu" se je gospa Breznik-Maher odločila darovati za sklad Kmetске zveze 300 K. Ziveli posnemovalci!

CELJE. Ali je se kaj pravice na našem glavarstvu, tako sta se pogovarjala preteklo nedeljo dva kmeta, ki sta hotela na shod Kmetске zveze, pa sta zvedela, da je isti prepovedan, med tem ko je bilo slavje v Narodnem domu dovoljeno. Okrajno glavarstvo je s tem krivičnim činom pokazalo, da ni nič drugega, kakor Zerjavova ekspozitura in kot takšna so zgu bila med ljudstvom vse zaupanje. Če ima gospod Baltič kaj čuta pravičnosti, potem naj pošlje te ljudi v Makedonijo.

MARIJA REKA. Vsled vojske se je število naših občanov ozir. Iararov presenetljivo znižalo. Vojska nam je ugrabila dvajset mož oziroma mladencev. Dve leti ni bilo nobene poroke. Doma je bilo v tem času primeroma malo smrtnih slučajev. Sedaj je začela neizprosna smrt tudi tukaj svoje kruto delo. Dne 14. februarja t. l. smo pokopali komaj 36 letnega posestnika Franca Otavnika, p. d. Zapeter-nik, umrlega na črnih kozah. Iz iste hiše leži v mrtvašnici že tudi eden intridesetletna dekla Jož. Podlesnik. Danes smo pa izročili materi zemlji truplo blagopokojnega Janeza Lobnikar. Jetika mu je pretrgala nit njegovega življenja. Velicasten spreved je bil dokaz njegove priljubljenosti. Sol-sko vodstvo je privedlo udeležo se mladino, da počasti marljivega solskega odbornika, župan je prihitel z mnogimi občinskimi in solskimi odborniki; sicer so pa spremili rajnika na zadnjem potu prijatelji in znanci ne le iz domače, ampak še iz petih ali šestih far, celo iz daljnega Celja. Zalujoči vdovi z deseterimi nepreskrbljenimi otroci globoko sožalje!

BUCE. Naš kraj je bil tako srečen, da ga je posetila poslanska visokost — gosposki kmet Urek. Vse se mu je klanjalo in odkrivalo, še celo Sikošekova hiša mu je pokazala kar gola rebra. Samostojni so rekali, da ugovori nobeden župnik tako — kakor gosposke kravje liste samostojnih. Samega sebe je Urek najbolj hvalil, kaj vse je že napravil on in zmožnosti, ki le o davkih, osebnih dohodninah in drugih takih kočljivih rečeh je pa tako zavil, da nazadnje ni nikdo znal. Kaj da je hotel povedati. Na podraževanje advokatov je pozabil, carine pa se je dotaknil, ko so ga na to spomnili drugi. Klerikalno stranko je vpletal k vsaki točki svojega govora kakor čenaš k rožnemu vencu. Spovednice, duhovniki in dr. Korošec pa so krivi vseh sedanjih nesreč. Za Urekov govor bi se bil rad zahvalil novi župan Pavlič iz Dolnje Buče, pa mu je nekaj vzelo besedo, da je komaj zbrbal: "Zde bom pa še — ji — jaz" — dalje ni šlo! Za Payličem je poskusil z zahvalo Sikošek, pa mu je tudi zmrazil jezik. Koncem koncev je izrekel Ureku zaupnico njegov prijatelj sprem-ljevalec v imenu vseh samostojnih Or-tinčanov in "slavnih" Sedlarcev.